

A'. O θεωρητικός.

‘Ο θεωρητικὸς ὑποδεικτεῖται: 1) εἰς φυσικὸν 2) εἰς ὑπερφυσικόν,

B'. Ο πρακτικός.

‘Ο πρακτικὸς λόγος καλεῖται καὶ βούλησις.— ‘Ο πρακτικὸς λόγος ἐν τῇ ἐπόψει ταύτῃ ὑποδιαιρεῖται: 1) εἰς ἐμπειρικόν, 2) εἰς καθαρόν.— ‘Η προϋπόθεσις λόγου ὑψίστου, νομοδότου, αὐτοτελοῦς εἶναι ἐν θεωρητικῇ μὲν ἐπόψει σπουδαιοτάτη, ἐν πρακτικῇ δὲ καὶ ἀναγκαῖα.

Ἐν ποίᾳ σχέσει ἴστανται αἱ δυνάμεις αὗται :
(ἢ αἰσθησίς, ὁ νοῦς καὶ ὁ λόγος :)

A' πρὸς ἀλλήλας;

187. α'. Κατά τὸν ἐμπειρεσμόν.
188. β'. Κατά τὴν κριτικὴν φιλοσοφίαν.
 Β' πρὸς τὰ ὀντικείμενα.
189. α'. κατά τὸν ἐμπειρεσμόν.
190. β'. Κατά τὴν κριτικὴν φιλοσοφίαν.

ΔΙΕΥ ΤΩΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΩΝ ΓΝΩΣΤΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ

**ΗΤΟΙ ΜΕΣΩΝ, ΔΙ' ΩΝ ΤΟ ΟΥΚΕΓΩ ΓΝΩΡΙΖΕΙ
ΤΩ ΕΓΩ ΕΑΥΤΟ.**

Tὰ μέσα ταῦτα εἶναι ποιότητες καὶ αἱ ἴδιότητες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ

Περὶ τῶν ποιοτήτων καὶ τῶν ἴδιοτήτων §§ 191—204.

- 191.** Ποσαχῶς θεωρεῖ τὸ ἐγώ τὸ οὐκεγώ. — Τί καλεῖται υποκείμενον καὶ τί ποιότητας. — Πῶς νοεῖ τὴν ποιότητα.

192. Ἐν τῷ οὐκεγώ κεῖται 1) ἡ ἑνότητος τῆς οὐσίας αὐτοῦ 2) ἡ πολλάριοτητή τῶν ποιοτήτων καὶ τῶν ιδιοτήτων. — Πῶς θεωροῦνται ἀμφότερα. — Ἔρευνα περὶ τοῦ τι εἶναι ποιότης καὶ τί ιδιότης καὶ ποῦ κεῖνται ἐν τῷ ἐγώ ἢ ἐν τῷ οὐκεγώ.

193. Τι εἶναι τὸ οὐκεγώ. — Ποσαχῶς παρίσταται τὸ οὐκεγώ τῷ ἐγώ. — Λογικὸν καὶ φυχολογικόν.

194. Ποῦ κεῖται τὸ ποιοῦν τὸ ἐν οὐκεγώ γεγνώσκεσθαις καὶ φαίνεσθαις πολλά. — Πῶς καλεῖται τὸ τοιοῦτον. — Τί εἶναι ποιότης κατ' Ἀριστοτέλη. — Τί κατὰ Βεν. Λέσσην. — Τί κατὰ τὴν κριτικὴν φιλοσοφίαν. — Πῶς νοεῖται ἡ ποιότης καὶ ἡ οὐσία. — Τί εἶναι ποιότης.

195. Λί ποιότητες: ἀντικειμενικαί, ύποκειμενικαί.
196. Λί ποιότητες ἀρχικαί, θεμελιώδεις. — Παράγωγοι. — 'Εσωτερικαί, ἀπόλυτοι. — 'Εξωτερικαί, σχετικαί. — 'Αντικειμενικαί: (ἰδιότητες). — 'Υποκειμενικαί: (ποιότητες). — 'Απορεῖται, ἐὰν αἱ ποιότητες εἶναι πραγματικοὶ προσδιορισμοί.
197. Τὸ οὐκεγώ κέκτητας μυρίους τρόπους ὑπάρξεως. — 'Η πηγὴ τῶν ποιοτήτων. — Γενικὴ παρατήρησις περὶ τῶν παμποικίλων τρόπων ὑπάρξεως τοῦ οὐκεγώ.
198. Τένες ποιότητες καλούνται ιδιότητες καὶ τένες χυρίως ποιότητες.
199. Ποῦς καίνται αἱ ποιότητες.
200. 'Υφεσταταὶ ἀναμφισθῆτας σχέσις μεταξὺ τῆς ποιότητος καὶ τοῦ ἐμποιοῦντος αὐτὴν φυσικοῦ αἰτίου. — 'Η ὁμοιότης συγγένεια καὶ ἀναλογία ἐκ τῆς σχέσεως αὐτῶν ταύτης πηγάζουσα θετή. — Πόθεν πηγάζει ἡ δημοιότης ἢ ἡ ἀναμοιότης τῶν αἰσθημάτων μεταξὺ ὄλληλων.
201. 'Η ποιότης δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ καθο· ἔκαυτήν.
202. Λί ποιότητες δὲν εἶναι οὔτε ήμέτερα αἰσθημάτα οὔτε ὅντα συμπεφυκότα τοῖς σώμασιν ἀλλ· ἀμφότερα.
203. Λί ποιότητες καταστάσεις τοῦ ἐγώ. — 'Δυτικειμενικότης τοῦ χαρακτῆρος τῶν ποιοτήτων.
204. 'Ἐν τῷ ἐγώ ἔν τε τῷ οὐκεγώ λαμβάνει χώραν ἐξέλεξις. — Τότε ἐγώ ὅτε οὐκεγώ πληθύς. — Πλήρης ὀρμονία μεταξὺ ἐγώ καὶ οὐκεγώ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ

Περὶ μεταμορφώσεως τῶν ποιοτήτων εἰς αἴσθημα, παράστασιν, ἔρροιαν.
 §§ 205—227.

I. Αἴσθημα. §§ 205—210.

205. Τέ εἶνε αἴσθημα. — Τί σημαίνει ἡ λέξις αἴσθημα. — Τί συμβάίνει ἐν τῷ φυινομένῳ τούτῳ — Πῶς θεωρεῖ ἡ φυσικὴ ἐπιστήμη τὸν ἔρεθισμόν. — Πόσα τὰ εἶδη τοῦ ἔρεθισμοῦ· τὶ παρατηρητέον περὶ τοῦ ἔρεθισμοῦ ἵτοι πῶς γεννᾶται ἐξ αὐτοῦ αἴσθημα.
206. Τί παρατηρητέον περὶ τῆς διεγέρσεως τῆς νευρίνης οὐσίας τῆς αἰσθητηρίου συσκευής.
207. 'Ο χαρακτήρ τῶν αἰσθημάτων.
208. Προσκολή τοῦ αἰσθημάτος.
209. Τὸ αἴσθημα καὶ τὸ ποιοῦν αὐτὸς (τὸ αἴτιον).
210. Πόσας ὄψεις παρουσιάζει τὸ αἴσθημα· τὰ αἰσθήματα φυχολογικὰ στοιχεῖα.

II. Παράστασις §§ 211—221.

211. Τέ εἶνε παράστασις καὶ πῶς νοητέον αὐτήν. — Πῶς νοῶ τὴν παράστασιν μετὰ Kant καὶ ἀλλοι.

212. Τι είνε ίδιως παράστασις ψυχολογική.
213. Λί παραστάσεις ώς έκ της βαθμίδος, έν τη θεωρείται τη παραστώσα αύσια: (τό έγώ) είνε αισθηταί, νοηταί καὶ λογικαί.
214. Λί παραστάσεις καθαραί καὶ άμπειρικαί.
215. Πόσα τινά διακρίνονται ἐν πάσῃ παραστάσει καὶ τι παρατηρητέον περὶ αὐτῶν.
216. Τι είνε τη ψυχολογική παράστασις καὶ τι παρατηρητέον περὶ αὐτῆς.
217. Ή παράστασις εἰκάνη αντικείμενου. — Τὸ ἔξεικονιζόμενον δισύνθετον: ἐξ ὕλης καὶ μορφῆς. — Τι παρατηρητέον περὶ ἀμφοέρων. — Ή ὑπαρξίας τοῦ εἶναι ἀναμφισβήτητος. — Ή ψυχική κατάστασις ἀπαξ γενηθεῖσα ὑφίσταται καὶ μὴ πάρόντος τοῦ αἴτου αὐτῆς.
218. Πῶς τό έγώ διαχρίνεται ἐκατέρων ἐκατέρων.
219. Λί παραστάσεις ώς έκ τοῦ περιεχομένου αὐτῶν ὑπάγονται ὑπὸ τρεῖς κατηγορίας. — Τι παρατηρητέον περὶ μιᾶς ἑκάστης.
220. Λί της ίδης κατηγορίας παραστάσεις διακρίνονται εἰς δύο εἶδη: 1) εἰς παραστώσας ἐν αντικείμενον καὶ 2) εἰς παριστώσας πλειον αντικείμενα.
221. Πῶς καλητέον ἐκάστην παράστασιν τῶν τριῶν κατηγοριῶν.

III. Ἐννοια §§ 222—227.

222. Τι είνε ἔννοια.
223. Πῶς γεννᾶται.
224. Εἰ καὶ τη ἔννοια δημιουργεῖται ὑπὸ τοῦ έγώ, τό έγώ ἐξήρτηται ἐξ αὐτῆς.
225. Ή ἔννοια λαμβάνεται ἐν διττῇ σημασίᾳ: α) ἐν εύρυτέρᾳ β) ἐν στενωτέρᾳ. — α) Τι καλεῖται ἔννοια ἐν εύρυτέρᾳ σημασίᾳ; — Λογική παράστασις. — Διαφορὰ λογικῆς παραστάσεως ψυχολογικῆς. — Τι είνε ἔννοια ἐν τη ψυχολογικῇ παραστάσει. — Τι είνε τη λογική παραστάσει. — Ή ψυχολογική ἔννοια ἀναλυτική· τη λογική συνθετική.
226. β) Τι καλεῖται ἔννοια ἐν στενωτέρᾳ σημασίᾳ. — Τι είνε διαδρομική ἔννοια. — Ποῦ ἀναφέρεται τη ἔννοια. — Ή ἔννοια δὲν είνε τελεία. — Τίνος ἔργον είνε τη ἔννοια. — Δὲν δύναται νὰ παρασταθῇ τὸ γενικὸν ἀνευ μερικοῦ, ίδειν. — Ή ἔννοια ἴδεωδες· ὁ λόγος. — Πῶς διαχρίνεται τη ἔννοια της παραστάσεως. — — Πόσα τινὰ κεῖνται ἐν πάσῃ κρίσει. — Τι κεῖται ως ὑποκείμενον καὶ τι ως κατηγορούμενον.
227. Τὴν ἔννοιαν τελειοῦ τη κρίσις. — Λί κατηγορίας καὶ τη γλῶσσα κεῖται ἐν τῷ έγώ πρὸ πάσης αὐτοτελοῦς μορφώσεως της ἔννοιας.

IV. Ιδέα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ

Γνῶμης τοῦ οὐκεγώ ὑπὸ τοῦ ἐγὼ διὰ τῶν γνωστικῶν μέσων ὑποκειμενικῶν τε καὶ ἀντικειμενικῶν §§ 228—240.

- 228.** Τὸ ἐγὼ κέκτηται τὴν δύναμιν τοῦ αἰσθητικάγειν ἀκαπαλήπτεως ἐν ἔσυτῷ τὸ οὐκεγώ.—*Η ἀντικειμενικὴ πραγματικότης γνωρίζεται τῷ ἐγὼ διὰ τῶν μεταμεμορφωμένων ποιοτήῶν.*—Τὸ ὑποκείμενον κέκτηται τὸ οὐκεγώ ἐν αἰσθήμασιν, ἀντιλήψει, παραστάσεσιν, ἐνοίσιας καὶ ἴδεας.
- 229.** Τὸ ἐγὼ γνωρίζει τὸ αἰσθήματα αὐτοῦ, τὰς ἀντιλήψεις, ἐποπτεῖας, γνωρίζει τὰς παραστάσεις τοῦ οὐκεγώ, γνωρίζων δὲ τὰς παραστάσεις τοῦ οὐκεγώ γνωρίζει αὐτὸ τοῦτο.—Τὶ γνωρίζει τὸ ἐγὼ κατὰ πρῶτον. —*Πῶς γνωρίζει τὰ πραγματικὰ πράγματα.* —*Ο δυχαρός τοῦ οὐκεγώ φανομενικός.* —*Η σχέσις μεταξὺ ούσιας καὶ ποιότητος ἐξωτερική.*
- 230.** Τὸ ἐγὼ ἔξετάζον τὰς ἐν αὐτῷ παραστάσεις παρατηρεῖ, ὅτε ἐξ αὐτῶν τινὲς μὲν εὑρίσκονται ἐκτός αὐτοῦ, τινὲς δὲ ἐν αὐτῷ.—Δυσκολία πρὸς διάκρισιν τῶν πρώτων τῶν δευτέρων· ὁ ἀπόλυτος ἰδανισμὸς συγχέει ἀμφοτέρας.—Δύσις τῆς δυσκολίας.
- 231.** Διάκρισις τῆς διφυοῦς παραστάσεως.
- 232.** Αεὶ ἡμέτεραι παραστάσεις δύνανται νὰ κείνται ἢ ἐν ταῖς αἰσθήσεσιν ἢ ἐν τῷ νῷ.—Τὶ παρατηρητέον περὶ ἀμφοτέρων. —*Κόσμος ἐξωτερικός.* —*Κόσμος ἐσωτερικός.*
- 233.** Τὶ εἶναι τὰ πράγματα καθ' ἔσυτὰ καὶ ἐάν δύνηται τὸ ἐγὼ νὰ γνωρίσῃ αὐτά.—Τὸ ἐγὼ δὲν δύναται νὰ γνωρίσῃ τὸ πρᾶγμα καθ' ἔσυ-ὸ οὔτε δι' αἰσθητικότητος, οὔτε διὰ νοῦ.—*Ο λόγος.*
- 234.** Τὸ πρᾶγμα καθ' ἔσυτὸ εἶναι ἄγνωστόν τι καὶ παρίσταται ὡς ἡ ἀγνωστος ποσότης χ ἐν τῇ μαθηματικῇ.—Τὶ παρατηρητέον περὶ τῶν δύο τούτων ἀγνώστων χ τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς μαθηματικῆς.
- 235.** *Ἀπόδειξις, δτε τὸ οὐκεγώ εἶνε διπλοῦν τὴν φύσιν.*—Τὸ ἐγὼ ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτοῦ καὶ τῶν γνωστικῶν μέσων νοεῖ τὸ χ: τὸ ἄγνοστον διπλοῦν.—Τὸ ἐγὼ δύναται νὰ νοήσῃ μόνον δύο εἰδῶν ούσιας: τοιαύτας, αἱ ὄποιαι ἀναφέρονται ἐπὶ χῶρον: ὕλην καὶ τοιαύτας, αἱ ὄποιαι ἀναφέρονται ἐπὶ τὴν ἐσωτερικὴν αἴσθησιν: πνεῦμα. —*Τὶ ἐννοῶ ὑπὸ ὕλην καὶ τὸ ὑπὸ πν.ῦμα, καὶ τὶ παρατηρητέον ἐν γένει περὶ τῶν δύο τούτων ούσιῶν.*—*Κόσμος σωματικὸς ἢ ὕλικός κόσμος πνευματικὸς ἢ ἄνθλος,*
- 236.** *Τὶ ὑπαρξεῖς τῶν δύο τούτων ούσιῶν ἐπιβάλλεται τῷ ἐγὼ ὑπὸ τῆς φύσεως τοῦ νοεῖν αὐτοῦ.*
- 237.** *Οτι δύρχονται οὐσίαις ἀναμφισβήτητον.* *Σχηματισμὸς θεωρητικός.*
- 238.** *Ἀναπόδεικτον, δτε τὸ πνεῦμα καὶ ἡ ὕλη εἶνε ἐμφανέσεις μεσίς καὶ τῆς αὐτῆς οὐσίας: (τοῦ Θεοῦ).*
- 239.** *Τὸ οὐκεγώ ἀντικείμενον τῆς τριπλῆς γνωστικῆς δυνάμεως, ἐξ οὗ τριπλοῦν τὸ οὐκεγώ: αἰσθητὸν ἰδανικόν, νοητόν.*—*Δίσθητὸν καὶ ἰδανικόν = αἰσθητόν.*—*Δίσθητὸν καὶ νοητόν.*—*Τὶ εἶναι τὸ αἰσθητὸν οὐκεγώ.*—*Τὶ εἶναι τὸ νοητὸν οὐκεγώ.*—*Δίσθητὸν καὶ νοητὸν = νοητὸν οὐκεγώ.*
- 240.** *Τὶ παρατηρητέον περὶ τοῦ νοητοῦ οὐκεγώ.*—*Αἰσθητόν = φυχολογί-*

χόν, φαινόμενον ούκεγώ.—Νοητὸν=αύθυπόστατον, δυνατότης καὶ βάσις τῆς πραγματικότητος τοῦ φαινομένου.—Τὸ ψυχολογικὸν μυριοποίκιλον, τὸ νοούμενον ἀπλοῦν.—Τὸ ψυχολογικὸν συγχέεται φυσιολογικῶς πρὸς τὸ πραγματικόν.—Τί νοητέον ὑπὸ νοητὸν ούκεγώ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ

Κατάληψις τοῦ οὐκεγώ ὥπερ τοῦ ἔγω. §§ 141—148.

241. Τὸ διεγείρον ἐν ἡμῖν τὰ αἰσθήματα εἶναι τὸ πραγματικὸν ούκεγώ.—Ἡ διάθεσις εἶναι ἀποτέλεσμα ἀλληλεπιδράσεως ἐρεθισμοῦ τῶν αἰσθήσεων καὶ ψυχικῆς ἀντιλήψεως.—Τὸ προτὸν τῆς ἀλληλεπιδράσεως ταύτης σημεῖα.
242. Τὰ σημεῖα ταῦτα δὲν ἔχουσι συγγένειαν ἢ ἀναλογίαν πρὸς τὰ ἡμέτερα αἰσθήματα.—Φυσικῶς θεωρούμενοι οἱ ἐρεθισμοὶ ψυχολογικῶς.
243. Τέ παρατηρητέον περὶ τῆς σχέσεως τῶν δύο συμβεβηκότων: τῶν ψυχικῶν καὶ τῶν φυσικῶν.
244. Μία καὶ ἡ αὐτὴ νευρίνη οὔσια, τῆς αἰσθητηρίου συσκευής δύναται νὰ παράγῃ δείποτε παραπλήσια αἰσθήματα, οἷονδήποτε καν δὴ τὸ ἀλλοιοῦν καὶ διεγείρον αὐτὴν αἴτιον. — Ἐξήγησις τοῦ φαινομένου τούτου.
245. Συμπέρασμα.
246. Τίνων λαμβάνομεν συνείδησιν διὰ τῶν αἰσθητηρίων ὄργανων.—Αἱ ψυχικαὶ ἀντιλήψεις τοῦ ἐρεθισμοῦ τῶν αἰσθήσεων ἐξαντικειμενικευόμεναι ἀποτελοῦσι τὸ αἰσθητὸν ούκεγώ.—Τὰ $\frac{9}{10}$ τῶν ἀντιλήψεων τῶν ἀπαρτιζουσῶν τὸ αἰσθητὸν ούκεγώ πορίζονται διὰ τῶν ὄργανων τῆς ὄράσεως: τῶν ὄφθαλμῶν.
247. Τὸ ούκεγώ ἔναι ἐρεθίσῃ τὸ ἔγω δέον γά τι ἐγγίσῃ αὐτό. — Αἱ αἰσθήσεις διεγείρονται ἐρεθιζόμεναι δὴ ἀμέσως ὑπὸ τοῦ ἔγω δὴ ἐμμέσως θέτοι δι' αὐτοῦ τούτου οὐ τίδιον τρόπον ὑπάρξεως ἔχοντος.—Τὸ ὄπτικὸν νεῦρον, οὐαὶ ἐρεθισθῆ χρήζει ἴδιαιτάτου τρόπου ὑπάρξεως τοῦ ούκεγώ.—Φῶς.—Χρῶμα.—Τίνος προτὸν εἶναι τὸ χρῶμα.—Τίνος προτὸν εἶναι τὸ φῶς.
248. Ποῦ κεῖται τὸ φῶς καὶ τὸ χρῶμα. — Τί παρατηρητέον ἐν γένει περὶ τῆς ὄράσεως,

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ

Ἐρευνα περὶ τοῦ τρόπου, καθ' ἦν τὸ ἔγω γιγνώσκει τὸ ούκεγώ. §§ 249—289.

249. Ἡ ἡμετέρα γγῶσις τοῦ ἔξωτερικοῦ κόσμου εἶναι ἀποτέλεσμα ἀντικειμενικοῦ ποκειμενικῆς ἀλληλεπιδράσεως. — Πῶς; τὸ ούκεγώ ἔκτὸς τοῦ ἔγω κείμενον διεγείρει ἐν αὐτῷ τὰ ἐν αὐτῷ ἀναμφισθητήτως ὑπάρχοντα αἰσθήματα.
250. Πάντες δοξάζουσιν, διει τὰ αἰσθήματα διεγείρονται ἐν ἡμῖν ἐκ τῆς προσδοκίας τῶν σωμάτων τῶν ἔκτὸς ἡμῶν κειμένων.—Ἡ ἔξηγησις τοῦ φαινομένου τούτου ἀνέφικτος.—Ο λόγος.

251. Ἀναμφισβήτητον, δτε τῇ ἐξήγησις τοῦ φαινομένου τούτου ἀδύνατος.
252. Οἱ λέγοντες, δτε ὁ ἐγκέφαλος κέκτηται συγγενῇ τῇ δύναμει τοῦ ἀντελαμβάνεσθαι τῇσι αἰσθητηρῶν ἐντυπώσεως, τοῦ συνοψίζειν καὶ συγχρένειν αὐτὴν πρὸς δλλῆν καὶ μεταβάλλειν εἰς ίδεαν κτλ. ἀντιφάσακουσιν πρὸς ἔαυτούς.
253. Ἀνεξήγητον τὸ φαινόμενον τοῦτο (πῶς γεννᾶται τὸ αἴσθημα) ἐκ τε φυσιολογικῆς ἐκ τε ψυχολογικῆς ἐπινόσεως.
254. Τὸ φῶς τῇσι ἐπειστημονικῆς ἀναλύσεως δὲν δύναται νὰ εἰσδύσῃται εἰς τὸ συμβεβηκός καὶ νῷ ἐρευνήσῃ τὴν οὐσίαν καὶ φύσιν αὐτοῦ.
255. Πλὴν δ, τε ἀν τις εἰπῇ περὶ τούτου εἶνε ἀπλῇ ὑπόθεσις. — Ήσαΐ ὑπόθεσις προϋποτίθησι τὴν θεμελιώδη προϋπόθεσιν : δτὶ ὑπάρχει ἐν ἡμῖν ψυχή, — Ἡ ὑπαρξία τῆς ἀρχῆς ταύτης ἀναγνωρίζεται γενικῶς· ἀμφισβητεῖται μόνον ἡ ποιότης αὐτῆς.
256. Διχογνωμία φιλοσόφων περὶ τῇσι αἰσθητικῆς ἀρχῆς· οἱ μὲν δοξάζουσιν, δτε τῇ ἀρχῇ αὗτῃ εἶνε πνευματική καὶ δύναος, οἱ δὲ διλεκτή. — Ἡ 2α γνώμη στηρίζεται ἐπὶ τῆς φυσιολογίας· ὑπὸ τίνων ἀντιπροσωπεύεται. — Κατὰ τὴν 2αν γνώμην τὰ ψυχικὰ φαινόμενα (ἄνευ ψυχῆς) δὲν ἐξηγοῦνται.
257. Καὶ αἱ δύο τελευταῖαι θεωρίαι: (τῇ τοῦ Rückhard καὶ τῇ τοῦ Cajal) δὲν λύουσι τὸ πρόβλημα.
258. Πρὸς ἐξήγησιν τῇ προσθήκῃ «τεινός,» ὅπερ κεῖται πέραν τοῦ διπτικοῦ γηλονφυσ, εἶνε ἀπαραίτητος κατὰ τὴν γνώμην φυσιολογῶν τῆς δυνάμεως. — Τῇ παραδοχῇ, δτὶ ἡ ἀρχὴ αὗτη εἶνε πνευματική εἶνε δυνατὴ ποιό τις ἐξήγησις τοῦ φαινομένου τούτου.
259. Ἐνεκα τοῦ ἀνεπιλύτου τοῦ προβλήματος τὸ ἐγώ ἡγάγκασται νὰ καταφύγῃ εἰς ὑποθέσεις.
260. Ἡ ἐμὴ ὑπόθεσις περὶ τῶν οὐσιῶν χ καὶ ψ καὶ τοῦ συνδέσμου αὐτῶν.
261. Συνέχεια. Ἀφομοίωσις τῶν δύο οὐσιῶν ἐν τῷ γενρικῷ συστήματι.
262. Συμβιβασμὸς τῇσι ψυχολογίαις καὶ τῇσι φυσιολογίαις.
263. Διάφοροις ὑποθέσεις καὶ τῇ ἐμῇ, περὶ τοῦ: 1) πῶς διαβιβάζεται διέρεθισμὸς διὰ τοῦ οἰκείου νεύρου 2) ποία εἶνε τῇσι γεγνομένης μεταβολῆς καὶ 3) πῶς τὸ ἐκτὸς τοῦ ἐγώ κείμενον οὐκεγώ διαπαράγεται ἐν αὐτῷ διὰ τῶν αἰσθητηρῶν κεντρομόδων νεύρων. — Ἔ, πάσαις ταῖς γενομέναις ὑποθέσεσιν ὑπάρχουσι τρία τινὰ κοινά. — Τίνα; — τὶ παραδέχονται πάντες ὡς πρὸς τὸ αἴσθημα. — Τίνες εἶνε αἱ τρεῖς ἀπορίαι, δις ἀποπειρῶνται φυσιολόγοι τε καὶ ψυχολόγοι νὰ λύσωσι. — Πάντες λύουσιν αὐτὰς διογματικῶς.
264. Ἡ ἐμὴ γνώμη περὶ τοῦ ποῦ σχηματίζεται τὸ εἰδικόν αἴσθημα.
265. Ὁ ἐρεθισμὸς δι γεγνόμενος ἐν τῇ αἰσθήσει, οἰδιδήποτε συναντᾷ ἐν αὐτῇ κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην διφυδη γενένην οὐσίαν.
266. Ἐν τῇ ἐξωτερικῇ αἰσθήσει λαμβάνουσε χώραν κυρίως τέσσαρες προδίξεις τίνες.
267. Συμπέρασμα.

268. Τον Συμπέρασμα γενικώτερον.
269. Αξιθημα παράγεται καὶ ἐν ἀλλῇ μοίρᾳ τῆς νευρένης οὐσίας τῆς ὑποκαθιστώσης τὸ ἔγω.
270. Διὰ τῆς ἐμῆς θεωρίας διευκολύνεται μεγάλως ἡ λύσις τοῦ προβλήματος.
271. Ήδης μεταδίδοται δὲ ἐρεθισμός διαγνόμενος ἐν τῷ μεταπεπλασμένῳ μέρει τοῦ νευρικοῦ συστήματος εἰς τὰ λοιπὰ αὐτοῦ μέρη καὶ δὴ εἰς τὸν ἄγκεφαλον—καὶ—πῶς (μεταδίδοται) ἔχ τινος ἀλλού σημείου εἴτε κεντρικοῦ εἴτε περικεντρικοῦ εἰς τὰς περιφερικὰς αἰσθητηρίους εἰδικὰς ταύτας συσκευάς.
272. Τὸ ἔγω γνωρίζει τὰ χηρικὰ στοιχεῖα καὶ τὰ ἔξ αὐτῶν συνεστηκότα σώματα καθ' ὅν τρόπον γνωρίζει τὸ ἐν φύσει τούτοις σώμα.
273. Τὸ δρῶν αἰτιον διεγεῖρον τὴν νευρένην οὖσαν τῆς σωματειῶς δργανώσεως τοῦ ἔγω γνωρίζει αὐτῷ τὴν οὖσαν καὶ φύσιν αὐτοῦ.—Δυσκολία ἐν τούτῳ.
274. Λύσις κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην.
275. Τὸ αξιθημα θεωρεῖται προέόν δύο παραγόντων: τοῦ ἔγω καὶ τοῦ οὐκεγώ.—Τὸ οὐκεγώ μετάγεται εἰς τὸ ἔγω δι' ἐρεθισμοῦ τῶν αἰσθητηρίων κεντρομόλων νεύρων:— Ήδης μετάγεται:— Γνῶμαι περὶ τούτου,— Τὸ ἔγω δέγεται τὸ οὐκεγώ μεταγόμενον εἰς αὐτὸν καὶ μορφοῖς αὐτὸν.

Μόρφωσις τῆς δευτερογόνου ἀλλοιώσεως.

§§. 276—288.

276. Ἐκαστον διὰ τοῦτον τρόπον εἶναι (: διαρρέεις) καὶ δὴ σχῆμα καὶ μορφήν.
277. Ήδης γίγνεται τὴ μόρφωσις τῆς δευτερογόνου ἀλλοιώσεως ὑπὸ τοῦ ἔγω.— Ήδης κεῖται ἡ μορφή· τὸ σχῆμα καὶ ἡ μορφή τοῦ οὐκεγώ εἶναι a priori καὶ δὴ νοητικά. — Οἱ τύποι οἱ ἐν τῷ ἔγω καὶ οἱ ἐν τῷ οὐκεγώ.
278. Ινα οἱ τύποι τοῦ νοεῖν, τοῦ ἔγω, πληρωθῶσιν ὑπὸ τοῦ οὐκεγώ συμφώνως πρὸς τὰς παμποικίλους μορφὰς αὐτοῦ καὶ σχῆματα καὶ ἀνενεχθῶσιν ἐπὶ τὸ πληροῦν αὐτοὺς (τὸ αξιθημα) δέον νὰ κατορθωθῇ ἐνότητος τῆς συνθέσεως τῆς συνειδήσεως. — Η πρὸς τοῦτο πολλαπλῆ ἐνέργεια τοῦ ἔγω.
279. Η σύνθεσις, διετίς κατορθοῦνται τὴ μόρφωσις τοῦ αἰτίου τῆς ἐπεργόνου διαθέσεως· τὴ ἀντίληψίς, ἐποπτεία, τὸ φαινόμενον, διενομούμενον· προέρχεται οὕτε ἐκ μόνου τοῦ αἰτίου οὕτε ἐκ μόνου τοῦ ἔγω ἀλλα· ἐξ ἀμφοτέρων·—τὸ φαινόμενον, ἡ ἀντίληψίς, ἡ ἐποπτεία πάρισταται, τῷ ἔγω διατί τι ἀγνωστὸν μὲν συνιστάμενον δὲ ἐξ ἀπείρων ὑλικῶν σημείων, μορίων.
280. Περὶ τῆς γενέσεως τῆς ἐντυπώσεως: τοῦ αἰσθηματος·— πῶς γεννᾶται ὁ ἐρεθισμός·— πῶς γεννᾶται ἡ ἐντύπωσις.
281. Ἐκάστη ἐντύπωσις προποιεῖ τὸ ἔγω διὰ τῆς αἰσθήσεως: ἵστω

τερικής τε καὶ ἐξωτερικής. — Διὰ μὲν τῆς ἐσωτερικῆς διὰ μορίου χρόνου, διὰ δὲ τῆς ἐξωτερικῆς διὰ μορίου χώρου, καὶ τούτου κάκείνου πεπληρωμένου. — Ποῖον εἶναι τὸ πληροῦν.

282. Τὸ αἴτιον μεταβάλλεται εἰς φυχικὴν κατάστασιν (: αἰσθημα).

— Τὸ πληροῦν εἶναι τὰ ἀντικείμενα τοῦ κόσμου.

283. Πῶς γεννάται ἡ παράστασις ἢ τὸ θεατρόημα. — Τὶ εἶναι πνευματικὴ, παράστασις τῶν αἰσθητῶν, ύλικῶν, πραγμάτων.

284. Τῶν μορίων τοῦ χρόνου καὶ τοῦ χώρου τῶν οὕτω πεπληρωμένων καὶ οὕτως ἀνηνεγμένων ἐπ' ἄλληλα καὶ ὑπὸ μίαν τῶν δυνατῶν μορφῶν τοῦ νοεῖν ὑπηργμένων τὸ ἐγώ ἀντιλαμβανόμενον διὰ τοῦ νοεῖν συντίθησιν. — Η σύνθεσις γίγνεται ὑπὸ τοῦ ἐγώ κατὰ τὴν τάξιν χρόνου καὶ χώρου, καθ' ἥν ἔλαβε τὰ μόρια. — Τὸ ἐγώ συντίθησι μόρια χρόνου καὶ χώρου χυρίως πεπληρωμένα — συντίθησι τοιαῦτα καὶ κενά. — ἡ σύνθεσις διττή: a priori καὶ a posteriori. — τὶ γίγνεται ἀντιληπτὸν διὰ τῆς 1ης καὶ τὶ διὰ τῆς 2ας.

285. Σύνθεσις τῆς ἀναπαραγωγῆς.

286. Σύνθεσις τῆς ἀναγνωρίσεως.

287. Γένεσις τῆς μορφῆς τῆς εἰκόνος τοῦ αἴτιου, διπερ τὸ ἐγώ ἔχει πρὸ αὐτοῦ ἐν τῇ ἐποπτείᾳ. — Η εἰκὼν τοῦ αἴτιου συντελεῖται διὰ τῆς ἐνότητος τῆς συνθέσεως τοῦ συνειδότος.

288. Τὴ σημειώτεον περὶ τῆς ἐνότητος τοῦ συνειδότος ἦτοι τῆς γενέσεως τῆς εἰκόνος τοῦ αἴτιου.

289. Καίτοι οἶδα, δτε ἐν τούτῳ ὑφίσταται ἀνυπέρβλητος δυσκολία πηγάδουσα ἐκ τε τοῦ ἐγώ ἐκ τε τοῦ οὐκεγώ οὐχ ἡτταν πέποιθα, δτε ἡ γνῶσις τῆς φύσεως τῆς ὄμοιεστητος τῆς ὑφίσταμένης μεταξὺ τῆς εἰκόνος καὶ τοῦ εἰκονιζομένου εἶναι δυνατή.

~~~~~

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΩΔΕΚΑΤΟΝ

Περὶ ἀπατῶν τῶν αἰσθήσεων 22 290—308

290. Ο κοινός δύνθρωπος δὲν ἔμφειθάλλει ποσῶς, δτε τὸ ὑπ' αὐτοῦ θεωρούμενα ἀντικείμενα ὑπάρχουσιν ἀντικειμενικῶς, οἷα αὐτὰ αὐτῷ φαίνονται. — εἰς τὴν ἐποψίν ταύτην ἀνήκει ὁ φιλοσοφικὸς Δογματισμός. — ἡ ἐποψίς αὗτη διασείεται διὰ τῶν ἀπατῶν τῶν αἰσθήσεων.

291. Η κοινὴ πίστις περὶ τῶν αἰσθήσεων κατὰ τὸν Helmholtz. — τὸ ύλικὸν αἰσθημα ἐπιτυγχάνεται δι' ἀλληλεπιδράσεως ἐρεθισμοῦ τῶν αἰσθήσεων καὶ φυχικῆς ἀντιλήψεως. — αἱ αἰσθήσεις ἀπατώμεναι ἀπατῶσιν.

292. Λε διεγέρσεις τῶν αἰσθητηρίων νεύρων εἶναι διτταῖ: ἀντικειμενικαὶ καὶ υποκειμενικαὶ. — τὰ αἴτια.

- 293.** Λί στιθήσεις ἀπατώμενοις ἀπατῶσι διεττάξις: κατὰ φύσιν, παρὰ φύσιν.—Ἐκατέρα τῶν ἀπατῶν τούτων ἔχει διττὴν αἰτίαν.
- 294.** Ποῦ κεῖται τὸ ἀπατηλόν τοῦ πρώτου εἶδους τῆς κατὰ φύσιν ἀπάτης.
- 295.** Ποῦ τῆς παρὰ φύσιν.
- 296.** Δὲν θεωρεῖται τὸ ίον εἶδος τῆς κατὰ φύσιν ἀπάτης ἀπάτη.
- 297.** Τὶ παρατηρητέον περὶ τῶν αἰσθήσεων καθ' ὃσον ἐρεθίζονται ἡ ἔξωθεν κατὰ τὴν ἴην περίπτωσιν ἡ ἔξωθεν κατὰ τὴν οὐκ τῆς παρὰ φύσιν ἀπάτης.
- 298.** Ἐν τῇ σωματικῇ ὄργανωσι τοῦ ἕγῳ λαμβάνει χώραν πραγματική διέγερσις τῶν νεύρων ἔσωθεν· — ἡ πηγὴ τῆς πλάνης ταύτης· — παραισθήσεις καὶ φευδαισθήσιαι· — διαφορὰ αὐτῶν.
- 299.** Τὰ συμβάλλοντα εἰς παραγωγὴν φευδαισθησιῶν καὶ διπτασιῶν· — Τὶ εἰκάζουστιν οἱ φυσιολογοῦντες περὶ τῆς ἀρχῆς τῶν διπτασιῶν καὶ τῶν διείρων. — Ἐν αἰαθήποτε καταστάσει ἀν διατελῆ τὸν ὁ ἀνθρωπὸς ἡ ἀρχὴ τῶν φευδαισθησιῶν ἐμποιεῖται αὐτῇ ὑπὸ ἐσωτερικοῦ ἐρεθισμοῦ κεντρομόλου νεύρου ἡ νευρικοῦ κυττάρου ὄμοειδοῦς πρὸς τὸν ἔξωθεν τοιοῦτοι ἐμποιούμενον.
- 300.** Πῶς δέον νὰ ἔξηγηθῇ ὁ ἐρεθισμός οὗτος.
- 301.** Συνέχεια.
- 302.** Ζητητέον τὸ αἴτιον τῶν ύποκειμενικῶν διεγέρσεων· — ποῦ κεῖται.
- 303.** Ὑπαρξεις ἡλεκτρικοῦ ρευστοῦ ἐν τοῖς νεύροις. — Ἐν τῷ ἡλεκτρικῷ τούτῳ ρευστῷ δέον νὰ ζητηθῇ τὸ αἴτιον τῶν ύποκειμενικῶν διεγέρσεων κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην.
- 304.** Συνέχεια. Ἀνάπτυξις.
- 305.** Η ἡλεκτροκινητικὴ δύναμις δύναται νὰ διατεθῇ τὰ νεύρα καὶ τὰ νευρικὰ κύτταρα οὐ μόνον διατελῶσιν ἐν νοσηρῷ καταστάσει ἀλλὰ καὶ ἐν ὑγείᾳ· — ἀνάπτυξις.
- 306.** Τὰ νεύρα καὶ νευρικὰ κύτταρα ἀμφοτέρων τῶν συστημάτων λειτουργοῦσι φυσιολογικῶς ὑπὸ δρους.
- 307.** Ἀλλοίωσις καὶ δὴ διέγερσις δύναται νὰ λάβῃ χώραν ἀμέσως ἐν αὐτῇ τῇ νευρίνῃ οὐσίᾳ τῶν αἰσθητηρῶν συσκευῶν.
- 308.** Η βιούλησις, ἡ παραστατικὴ καὶ ἡ παραγωγικὴ φαντασία καὶ τὰ φυχικὰ πάθη δέν εἶναι εἰς τὴν ἐσωτερικὴν διέγερσιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

Άκαταληψία τοῦ οὐκεγώ· ἴδαισμος. §§ 309—318.

- 309.** Οἱ ἀποδεικτικοὶ λόγοι τῆς ἀντικειμενικῆς πραγματικότητος τοῦ ἔξωτερικοῦ κόσμου ως πράγματος καθ' ἐκυτό εν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ κοινοῦ ἔμπειρικοῦ φελοσόφου εἶναι ἀμφισβήτησιμοι καὶ λίαν προβληματικοί.
Ηοῦ καίται τῇ δυσκολίᾳ:
α'. Κατὰ τὸν Berkeley §§ 310—316.
- 310.** Αἱ ποιεντηταῖς καὶ αἱ παράγωγοις καὶ αἱ θεμελιώδεις κείνται ἐν τῷ ἐγώ.—Τὰ ἀντικειμενικὸν σύνολον παντὸς αἰσθητοῦ εἶναι μᾶλλον τὸ σύνολον αὐτῆς τῆς ὑποκειμενικῆς αἰσθήσεως καὶ ἀντιλήψεως ἡμῶν.
- 311.** Τέ εἶναι τὸ ὑποκειμενον καὶ τῇ οὐσίᾳ παντὸς αἰσθητοῦ.—καθ' ἐκυτό εἶναι τοῦ ἔξωτερικοῦ κόσμου δὲν ὑπάρχει ὥρισμένως.
- 312.** Ἡ σκοταινότης τῆς ἐννοίας τῆς οὐσίας τῆς ὄλης δημητροεῖ ὑπὲρ τῆς ἀγυπαρξίας ἀντικειμενικοῦ κόσμου.
- 313.** Καὶ εἴ ὑπῆρχεν ἀντικειμενικὸν εἶναι, δὲν θὰ τοῦ δυνατὴ ἀντικειμενικὴ γνῶσις διεὰ τῶν αἰσθημάτων καὶ τῶν παραστάσεων θεωρούμενων ως ἀπεικονισμάτων αὐτοῦ,
- 314.** Τὰ ἀντικειμενικά, πραγματικὰ ἀντικείμενα, καὶ ἐάν ὑπάρχωσιν, εἶναι ἀνεξάρτητα τῶν τῆμετέρων αἰσθημάτων.
- 315.** Ἡ ἀνομοιότης τῇ μεταξύ αἰσθημάτος καὶ παραστάσεως, αἰσθημάτος καὶ ὄλης, παραστάσεως καὶ ὄλης δυσχεραίνει τὴν γνῶσιν τοῦ ἀντικειμενικοῦ εἶναι.
- 316.** Δὲν γνωρίζομεν ὅλλο τε ἀμέσως τῇ τὰ τῆμετέρα αἰσθημάτα καὶ τὰς τῆμετέρας παραστάσεις.—Αἴσθημα καὶ παράστασις κείνται μόνον ἐν πνευματικῇ οὐσίᾳ.—Τοιαύτη τις οὐσία ἐν ἡμῖν εἶνε τὸ τῆμετέρον ἐγώ.
β'. Κατὰ τὸν Fichte §§ 317—318.
- 317.** Τὰ εἶναι παράγεταις ἐκ τοῦ εἰδέναις ως δύρνησις αὐτοῦ.—Ο ἔξωτερικὸς κόσμος εἶναι διλός ἀπλοῦν προϊὸν τῆς καθαρᾶς ἐνεργητικότητος τοῦ ἐγώ.
- 318.** Τὰ κυριώτερα σημεῖα τῆς τοῦ Fichte δόξης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

Άγαίρεσις τοῦ ἴδαισμοῦ §§ 319—348.

- 319.** Τὰ παρατηρέον περὶ τῶν λόγων, διε τοῦ οὗς οἱ ιδανικοὶ ἀρνοῦνται τὴν ἀντικειμενικότητα τοῦ οὐκεγώ.—Ἡ πηγὴ τῶν ἐν τῷ ἐγώ αἰσθημάτων κατὰ τὸν Berkeley καὶ τὸν Fichte.

320. 'Ο Berkeley πίπτει εἰς τὴν θεωρίαν τοῦ ἔξιωτάτου, ἀπολύτου, ιδανισμοῦ.—'Η σωτηρία αὐτοῦ ἐκ τῆς ἑαυτοῦ ἀνακολουθίας.
321. 'Ο Eichte ἔξοντοζ τὸν ἔξωτερικὸν κόσμον.—
322. Τὸ τερατῶδες ἔγραψα τοῦ Fichte περὶ τοῦ ἔγω καὶ τοῦ οὐκεγώ.
323. Τὸ σύστημα τοῦ Fichte στηρίζεται κυρίως ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἔγω καὶ τοῦ εἰδένας.—'Η οὐσία ἔχατέρου ἀκατάληπτος.—'Ο Fichte ὄμολογεῖ ἀφελῶς, ὅτι καὶ τοῦ εἰδέναι πραγματική ἔξιγησις εἶναι ἀδύνατος καὶ ἡ πηγή, ἐξ ἣς παράγεται αὐτὸς εἶναι ἀκατάληπτόν τι.—Κατάρρευσις τοῦ συστήματος τοῦ Fichte ἀφ' ἑαυτοῦ.
324. Συνέπεια τῆς διοξασίας τοῦ Fichte καὶ τοῦ Berkeley.
325. Οὐδέτερος αὐτῶν ὀπισθοδρομεῖ πρὸ τῆς δυσκολίας, εἰς τὴν περ προσκρούει τὴν ὑπαρξίαν τοῦ ἔγω δινευ τῆς πραγματικῆς ὑπάρξεως τοῦ οὐκεγώ.
326. 'Η γνώμη τοῦ Berkeley μωρά.—'Ο λόγος τούτου.—Πότε θὰ ἡδύνατο νὰ ὑποτεθῇ ἐστω καὶ βεβιασμένως τὸ ἔγω ὡς αὐτοτελές τι.—'Ως νῦν ἔχει ἀδύνατον νὰ θεωρηθῇ αὐθύπαρκτον.
327. Συνέχεια. 'Ανάπτυξις.
328. 'Επερος λόγος ἀνατρεπικὸς τοῦ ιδανισμοῦ.
329. 'Αμφοτεροις αἱ διοξασίαι ἐσφαλμέναις ἐν τῇ βάσει.
330. Οἱ λόγοι περὶ τῆς ἀκαταληφίας τοῦ οὐκεγώ διε ' Ἐλλειψιν μέσων κρίσεων εἶναι σπουδαιότατοι καὶ ὡς τοιοῦτοι μεγίστης προσοχῆς δέσοι. —'Ανάπτυξις.
331. 'Η δυσκολία τῆς καταλήψεως τοῦ οὐκεγώ ὑπὸ τοῦ ἔγω κεῖται ἐν ἀμφοτέροις.—'Ο λόγος τούτου.
332. Συνέχεια. 'Επερος λόγος.
333. 'Ανατρεσίες τῆς θάσεως τῶν θέσεων τοῦ τε Berkeley καὶ τοῦ Fichte.
—Τὶ παραδέχομαι ἐκ τοῦ ιδανισμοῦ.—Δὲν δύναται τις νὰ εἴπῃ, ὅτι γνωρίζει τὰ ἔξωτερικὰ πράγματα ἐκ τῷ ποιοτήτων.—'Ανάπτυξις.
334. Αἱ διεανοητικαὶ μορφαὶ δὲν ἀνταποκρίνονται ἀκριβῶς πρὸς τὰς μορφὰς τοῦ εἶναι αὐτῶν.
335. Αἱ αἰσθήσεις δὲν εἶναι ἀναμάρτηταν κριτήριον τῆς ἀντικειμενικῆς ὑπάρξεως τοῦ οὐκεγώ. —Καὶ αὐτὴ ἡ συνείδησις δὲν εἶναι ἀλάνθαστον κριτήριον τῆς κατὰ ποσὸν καὶ ποιὸν ὑπάρξεως τοῦ οὐκεγώ.—'Ανάπτυξις.
336. Οἱ ἀρνούμενοι τὴν ἀντικειμενικὴν ὑπαρξίαν τοῦ οὐκεγώ ἐκ τῆς δυσαχερείας τῆς φύσεις ὑπαρχούσης μεταξὺ ἔγω καὶ οὐκεγώ διε ' Ἐλλειψιν μέσων κρίσεων ἔχουσι δίκαιον.—'Ανάπτυξις.—Τὰ στοιχεῖα τῆς ἡμετέρας γνώσεως. —'Ὑποχειμενικής αὐτῶν.
337. Τὸ θαυμάσιον τοῦτο φαινόμενον εἶναι δημιούργημα αὐτοῦ τοῦ ἔγω.—'Ο λόγος τούτου.—Καὶ ὁ πραγματισμὸς πλανάται.
338. Καὶ δὲ ιδανισμὸς πλανᾶται.—'Ο λόγος.
339. 'Αντιφάσεις τοῦ ιδανισμοῦ.—'Απορίαι· λύσεις.
340. Αἱ ποιότητες προέρχονται τοῦ ἔγω καὶ τοῦ οὐκεγώ.—Τὰ ἔγω γνωρί-

ζει τὸ οὐκεγώ ὡς γνωρίζει ἑαυτό. — 'Η ποιότης δύο γονέων: τοῦ ἐγώ καὶ τοῦ οὐκεγώ. — 'Η ἄρνησις τοῦ οὐκεγώ ἀδύνατος.

341. 'Ο τόνος, ἡ θερμότης, τὸ φῶς, τὰ χρώματα, ἡ δομή, ὁ χυμός, ἡ ἀφὴ γνωρίζουσι τῷ ἐγώ τὴν ἀντικειμενικήν ὑπαρξίαν τοῦ οὐκεγώ. — 'Ἐκ τῆς φυσικῆς ἀναγκαιότητος τοῦ αἰσθάνεσθαι καὶ τῆς ἀληθείας τῶν ἀντιλήψεων δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν καὶ τὴν ἀληθείαν αὐτοῦ τοῦ φαινομένου πράγματος.

342. Καὶ δίνει τοῦ ἐγώ θὰ ὑπῆρχε τι. — Τί θὰ ὑπῆρχε τι ἔχον δύο θεμελιώδεις ἴδιότητας: τὴν ἔκτασιν καὶ τὸ ἀδιαχώρητον. — 'Αντικειμενικότης τῶν δύο τούτων ἴδιοτήτων.

343. Λεί δύο αὗται. Εἰδότητες εἶναι ἀπαραίτητος δρος τῆς ὑπάρξεως τοῦ σώματος.

344. Τὸ οὐκεγώ αὐθύπαρκτον καὶ αὐθυπόστατον ὡς τὸ ἐγώ.

345. Τὸ ἐγώ αὐτακαλύπτει καὶ ἀλλας ἴδιότητας τοῦ οὐκεγώ — 'Η ἔκτασις καὶ τὸ ἀδιαχώρητον εἶναι ἐνεργητικότητες καὶ δὴ πραγματικότητες. — Πᾶσα ίδέα περὶ τῆς ἀνυπαρξίας τοῦ οὐκεγώ ἀποκλειστέα.

346. 'Ἐκ τῆς φυσικῆς ἀναγκασότητος τοῦ αἰσθάνεσθαι, νοεῖν καὶ βούλεσθαι ἀποδεικνύεται τὸ αὐθύπαρκτον καὶ αὐθυπόστατον τοῦ οὐκεγώ.

347. Συνέχεια: 1) τὶ σημαίνει «βούλεσθαι» καὶ τὶ πηγάδεις ἐντεῦθεν; 2) πόθεν τὸ ἐγώ γεγνώσκει τὴν ἑαυτοῦ ὑπαρξίαν καὶ τὶ ἐπεταῖς ἐντεῦθεν καὶ 3) πᾶσα διάθεσίς τοῦ ἐγώ εἶναι σύνθετος ἐκ βούλησεως καὶ ἐνεργείας· τὶ ἐξακτέον ἐκ τούτου;

348. Γενικόν συμπέρασμα: ἡ ὑπαρξία τοῦ οὐκεγώ καὶ ἡ γνῶσις αὐτοῦ εἶναι μεταφυσικῶς βεβαῖα.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΗΡΩΤΟΥ ΜΕΡΟΥΣ